

Ziua *de* Crăciun

O jucărie de CRĂCIUN

A fost odată ca niciodată un domn, și domnul ăsta ieșise în oraș ca să le cumpere jucării de Crăciun fiilor și nepoților lui... Dar la ce să mai lungim vorba de pomană: domnul cu pricina eram chiar eu, care la urma urmei nici nu sunt cine știe ce domn. Iată-mă așadar hoinărind dintr-un magazin într-altul, oftând când la o vitrină, când la alta, tot mai nehotărât și tot mai încurcat. Pornisem, mândru nevoie mare, cu gândul să le cumpăr copiilor jucăriile pe care mi le dorisem eu însumi în copilărie, dar pe care nu

reuşisem să le am niciodată. Numai că jucăriile cu pricina, ia-le de unde nu-s; sau, mai ştii, poate c-or fi stat aruncate prin colţuri sau pe sub vreo scară, umplându-se de praf. Fiindcă peste tot, în galantare, se vedeau numai jucării noi, absolut misterioase pentru mine. Nu pricepeam nici ce sunt, nici cum funcţionează şi nici cum te puteai distra cu ele. Poate că, înainte de a ieşi la cumpărături, n-ar fi fost rău să urmez un curs despre jucăriile moderne, mai ales despre cele electronice. Dar oare o asemenea şcoală, în care părinţii şi bunicii să-şi poată îmbogăţii cunoştinţele şi să se poată informa despre gusturile fiilor şi nepoţilor lor crescuţi în epoca atomică, o şcoală înfiinţată de industria internaţională a jucăriilor, exista sau nu?

— Pofţiţi, intraţi, zise un glas subţirel. Veniţi să aruncaţi o privire, nu staţi acolo pe trotuar că o să prindeţi rădăcini.

Era glasul unui omuleţ ieşit dintr-o dugheană scundă şi strâmtă, fără vitrină. Cine ştie de când stăteam acolo, după ceasuri întregi de hoinărit zadarnic, şi cine ştie de când mă studia ciudatul omuleţ, zâmbind din dosul ochelarilor săi cât toate zilele, singurul lucru mare de pe faţa lui, unde

toate erau mici: ochii, nasul, gura, mustăcioara și țacălia neagră din bărbie.

— Păi, dumneata vinzi jucării? întrebai bănuitor.

— Poate că da, răspuse omulețul. Dacă le cumpără cineva, le vând.

— Bine, arată-mi câteva.

Intrai în cămăruța strâmtă și întunecoasă, unde nu era loc decât pentru două taburete de lemn și o policioară, pe care erau așezate patru sau cinci cutiuțe.

— Să am iertare, zisei, dar nu văd nicio jucărie.

— O să vedeți numaidecât.

Deschise o cutiuță și scoase un aparat micuț, care la prima vedere mi se păru o telecomandă de televizor, cu butoane de aprins și de stins, de schimbat canalele, de schimbat volumul sunetului și de reglat culoarea.

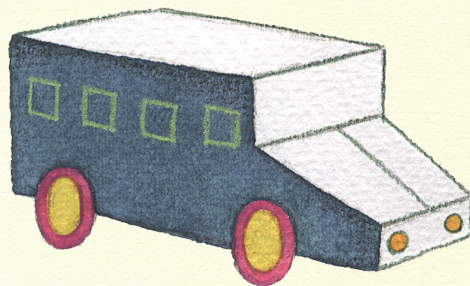
— De-astea există în fiecare casă, mormăii eu nemulțumit, doar nu-ți închipui că așa ceva ar putea fi o surpriză pentru un copil.

— Credeți? zâmbi omulețul. Ia apăsați un pic unul dintre butoane. Numărul doisprezece, de pildă.

Chiar în clipa în care apăsam butonul indicat, pur și simplu ca să văd ce se-întâmplă, mi s-a părut că în zâmbetul negustorului licărește ceva neliniștitor... Dar de-acuma...

...De-acuma omulețul, dugheana, tot colțul acela din Roma, tot ce se afla împrejurul meu cu o clipă înainte dispăruse. Eram în continuare așezat, dar nu pe-un taburet de lemn, ci pe un șezlong aflat pe puntea superioară a unui vapor, care luneca pe mijlocul unui fluviu larg și maiestuos, între două maluri împădurite.

„Te pomenești că Tibrul a devenit navigabil“ îmi zisei. Dar îmi dădai imediat seama de absurdul întrebării: pe malurile Tibrului se înșiră biserici și palate, nu crânguri. Un

marinar se îndreptă spre mine cu-o tavă pe care, lângă un pahar, se înălța o sticlă de apă minerală.

— Sunteți sigur, cetățene, că nu vreți și o sută de grame de votcă? mă întrebă marinarul, așezând tava pe o măsuță.

— Nu, mulțumesc, nu beau niciodată alcool, de niciun fel, răspunsei.

Și abia după ce i-am răspuns îmi dădui seama că marinarul mi se adresase în rusește, că tot în rusește îi vorbisem și eu, și că pe sticlă trona eticheta unei renumite ape minerale sovietice. De altminteri, măsuța lăcuită și pictată pe care așezase tava, ca și tava neagră cu flori mari colorate erau mici giuvaieruri ale artizanatului rusesc, care în zilele noastre se pot cumpăra și la Roma, în marile magazine.

Unde naiba nimerisem? Ca pentru a-mi răspunde, malul stâng al fluviului, plin de brazi întunecați și de mesteceni albi, începu să se înalțe blând într-o colină joasă, iar în vârful ei, printre copaci, apăru o biserică ortodoxă, cu cupolele ei tipice de forma unor bulbi de ceapă. După ce trecăm de biserică, colina reîncepu să coboare, cam cu un metru la fiecare kilometru, malul prinse să se arcuiască și

apăru o lungă așezare cu căsuțe din lemn cu un singur etaj. Apoi, după câteva minute, vaporul trecu fără să se oprească prin fața unui debarcader pe care se putea citi un nume: „Mișkin“.

Mișkin? Păi, nu așa îl chema pe tânărul și nevinovatul prinț, protagonistul romanului lui Dostoievski *Idiotul*? Un sat cu numele ăsta nu putea exista decât în Rusia! Iată deci unde mă aflam. Iar fluviul pe care navigam nu putea fi decât Volga.

Așa cugetam, fâstâcit și emoționat, când își făcu din nou apariția marinarul cu apa minerală. Era momentul să-mi adun puținele mele cunoștințe de limba rusă, ca să încerc să aflu mai multe.

— Care e următoarea oprire? întrebai.

— Orașul Rîbinsk, îmi răspunse marinarul. Mâine vom fi la Kazan, iar poimâine la Ulianovsk, apoi la Simbirsk. Peste alte trei zile vom fi la Astrahan.

„Deci, trăsei eu concluzia în italiană, deocamdată ne aflăm pe cursul de nord al Volgăi. Cât despre ce-o să mi întâmple de-aci înainte, e inutil să-l întreb pe politicosul marinar, pe

căpitanul lui, pe soldații de pe puntea inferioară sau pe frumusețea de față care privește malul prin binoclu...”

— Ei, ați văzut? făcu omulețul, frecându-și mâinile.

Eram din nou lângă el, în ciudata dugheană din cartierul baroc al Romei.

— Iertați-mă că v-am adus înapoi așa de repede, dar aș vrea să cercetați toate posibilitățile jucăriei înainte s-o cumpărați.

— Ce... ce dracu' mi s-a întâmplat?

— Nimic drăcesc, domnule. Pur și simplu ați schimbat canalul. Vreți să vedeți și alt canal? Preferați Asia sau Africa? Australia v-ar plăcea? Alegerea e a dumneavoastră, vă rog să poftiți.

— Foarte bine, băiguui năuc, care-i butonul pentru New York?

— Numărul șapte, domnule.

— Și întorsul depinde tot de dumneata?

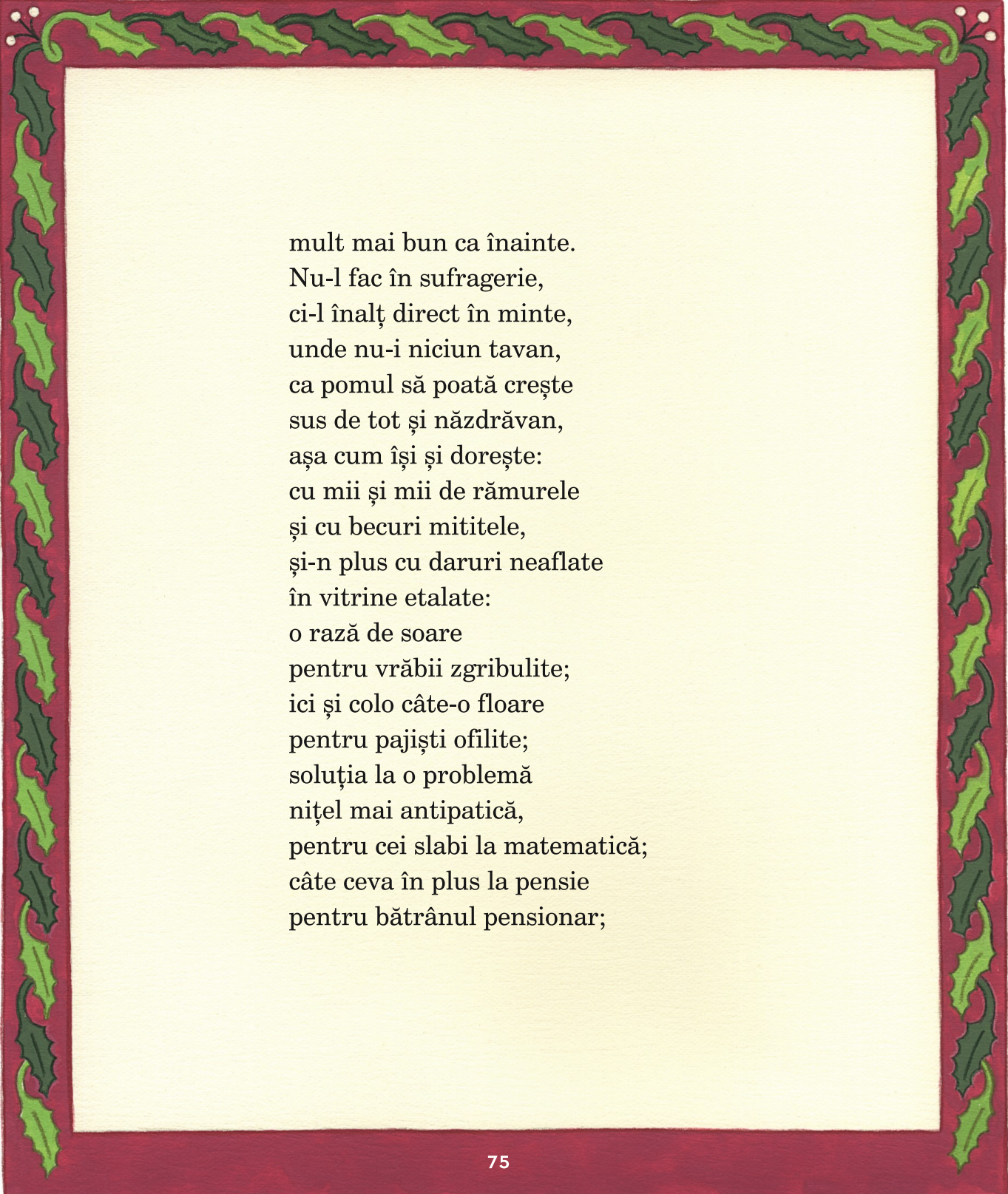
— Vai de mine! Uitați-vă, e suficient să apăsați aici, pe butonul cu *R*. Călătorie plăcută, domnule!

De ce nu-mi faci
o poezie de
CRĂCIUN?

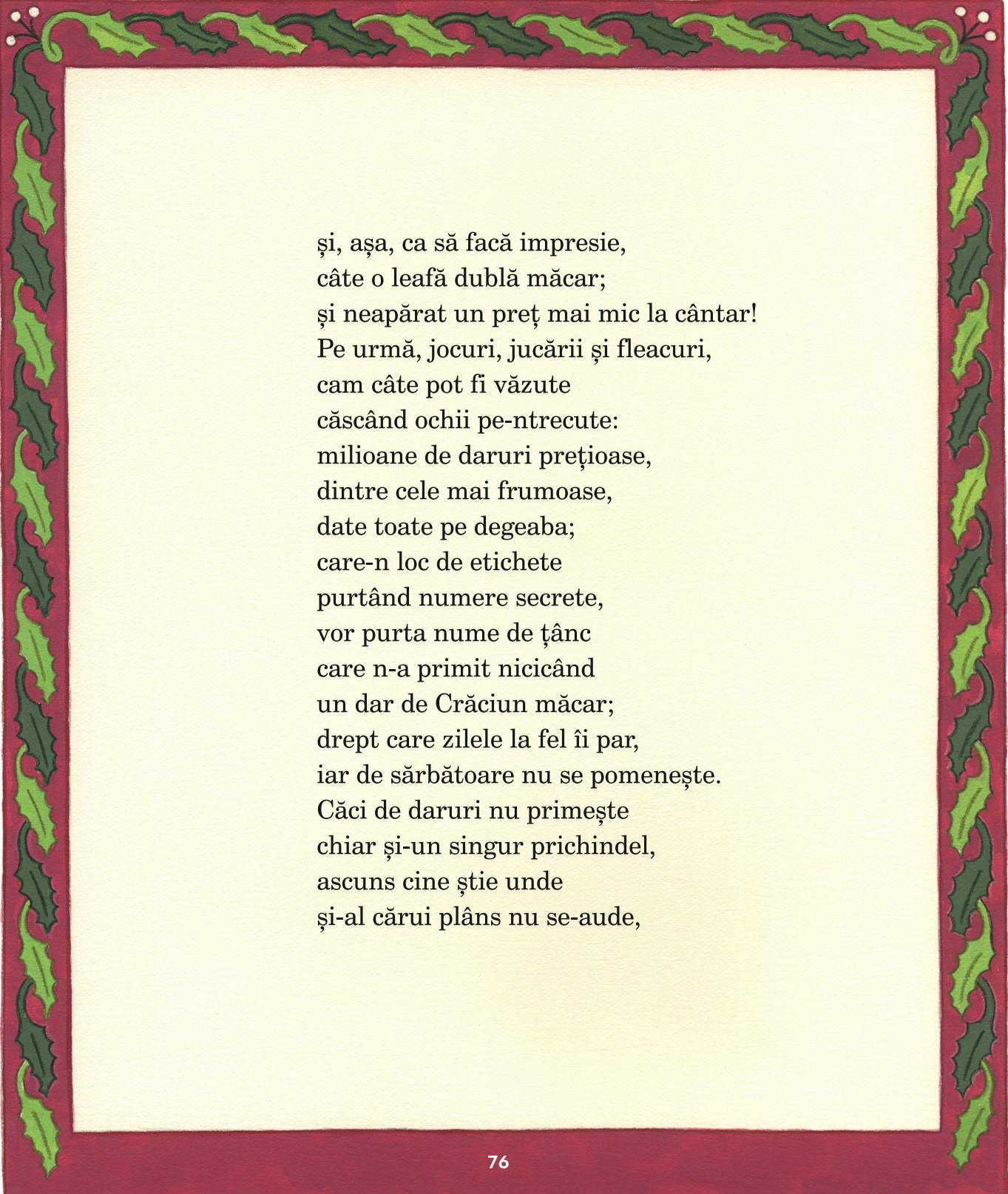

Întrebarea asta e o întrebare cu cântec. Totuși, o să-i fac pe plac celui ce mi-a adresat-o, fiindcă a pus două semne de întrebare, iar cui pune două semne de întrebare trebuie întotdeauna să-i răspunzi, oricât te-ar costa. Dar nu cu o poezie, ci cu un cântecel, o melodie, un refren ceva mai lung.

Anul ăsta vreau s-adun
pentru un pom de Crăciun,
și-o s-aleg unul mai bun,

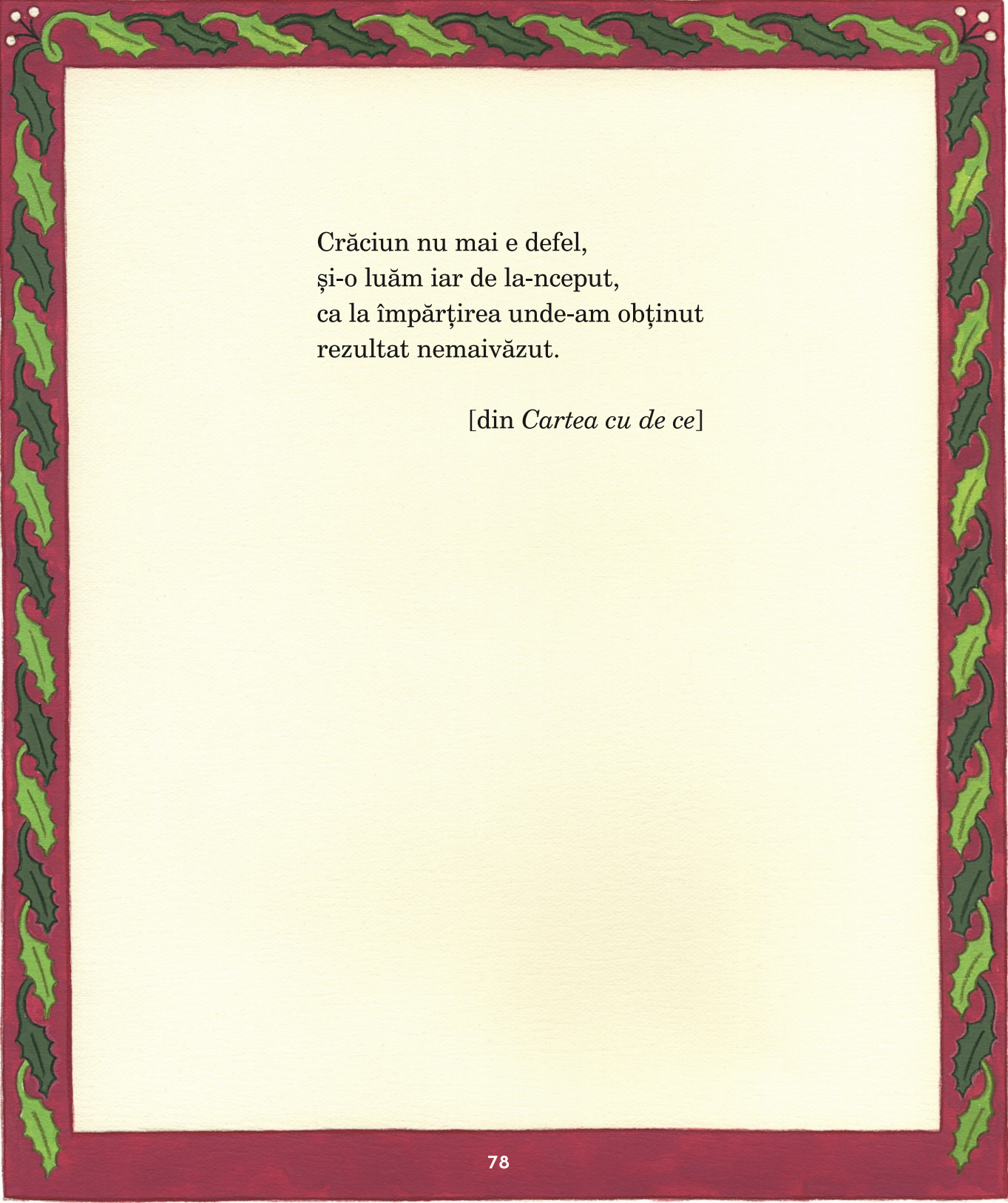

mult mai bun ca înainte.
Nu-l fac în sufragerie,
ci-l înalț direct în minte,
unde nu-i niciun tavan,
ca pomul să poată crește
sus de tot și năzdrăvan,
așa cum își și dorește:
cu mii și mii de rămurele
și cu becuri mititele,
și-n plus cu daruri neaflute
în vitrine etalate:
o rază de soare
pentru vrăbii zgribulite;
ici și colo câte-o floare
pentru pajiști ofilite;
soluția la o problemă
nițel mai antipatică,
pentru cei slabi la matematică;
câte ceva în plus la pensie
pentru bătrânul pensionar;

și, așa, ca să facă impresie,
câte o leafă dublă măcar;
și neapărat un preț mai mic la cântar!
Pe urmă, jocuri, jucării și fleacuri,
cam câte pot fi văzute
căscând ochii pe-ntrecute:
milioane de daruri prețioase,
dintre cele mai frumoase,
date toate pe degeaba;
care-n loc de etichete
purtând numere secrete,
vor purta nume de țânc
care n-a primit nicicând
un dar de Crăciun măcar;
drept care zilele la fel îi par,
iar de sărbătoare nu se pomenește.
Căci de daruri nu primește
chiar și-un singur prichindel,
ascuns cine știe unde
și-al cărui plâns nu se-aude,

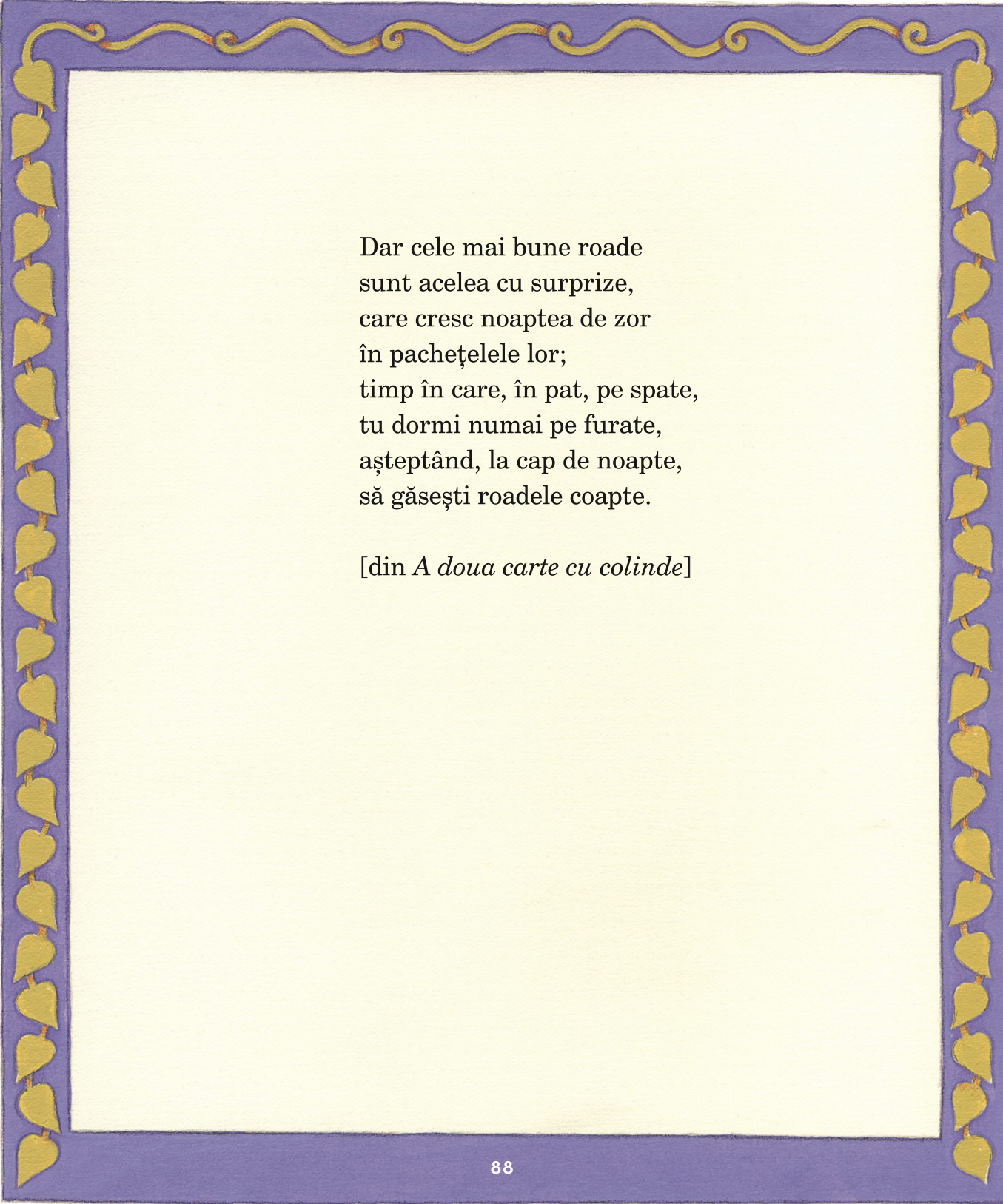
Crăciun nu mai e defel,
și-o luăm iar de la-nceput,
ca la împărțirea unde-am obținut
rezultat nemaivăzut.

[din *Cartea cu de ce*]

Pomul
FERMECAT

Nu-l veți găsi în cartea
de științe-ale naturii neapărat:
pomul de Crăciun
e un pom fermecat.
În el cresc alăturat
portocale, mandarine,
caramele, savarine,
și mii de lumini ciorchine...

Dar cele mai bune roade
sunt acelea cu surprize,
care cresc noaptea de zor
în pachețelele lor;
timp în care, în pat, pe spate,
tu dormi numai pe furate,
așteptând, la cap de noapte,
să găsești roadele coapte.

[din *A doua carte cu colinde*]